

שנה תשיעית

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת שופטים תשפ"ז

זמני השעות

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:50	19:58	* 19:08	
20:47	19:56	19:07	ת"א
20:50	19:59	19:09	חיפה
20:47	19:57	19:07	ב"ש
* לנדהים 40 דק': 18:48			

העלון מוקדש
להצלחה
ובראות איתנה:

אילנה בת שפרה
לירון שמואל בן אריה
אודליה בת שרה

ולהצלחת הילדים:

אילן יצחק זלמן בן אודליה,
פרל שרה בת אודליה,
אליאנה רבקה בת אודליה,
תהילה בת אודליה,
אהרון אריה בן אודליה

זכות התורה
וזיכוי הרבים
וכל הפעולות הנעשות
בשמיים תעמוד להם
ולבני ביתם עד עולם!

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת שופטים תשפ"ו

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים

1 פיתחו לי פתח

פרשה למעשה:

5 מחסומים על פתחי גופינו

12 זהירות ממנחשים למיניהם!

14 רודף צדקה וחסד ימצא חיים

17 עת של חשבון נפש

סליחות בישיבת "אור החיים"
מעמד בלתי נשכח!

סליחות בשידור חי

« מתחברים יחד עם האוני' עם ישראל בכל ארץ »

02-6400000 << שלוחה 9

077-270-5-270 << שלוחה 1

orhachaim.co.il

"מוסדות אור החיים"

כל לילה
החל
מהשעה
24:00

פיתחו לי פתח

יתר על כן, בתחילה היו באדם כוחות של קדושה להילחם ביצרו, אבל לאחר שהוא נופל ברשתו של היצר ונכשל בחטא, נולדים בו כוחות הרע

ונפשו מסתאבת, וכבר נחלש כוחו לעמוד כנגד יצרו.

וכך יש לפרש את הפסוק:

כי תצא למלחמה על אויביך - במלחמת היצר הכתוב מדבר.

וראית - בעיני רוחך את שתי חולשותיו ונקודות התורפה של האדם לעומת היצר.

סוס - הוא היצר הרע אשר הוא מלומד מלחמה ומוכן לקרב, "סוס מוכן ליום מלחמה" (משלי כא, לא).

ורכב - הרכבת האדם היא באופן שהוא הולך אחר תאוות ליבו.

פי תצא למלחמה על איבה וראית סוס ורכב עם רב ממה לא תירא מהם פי ה' אלוקי עמך המעלה מארץ מצרים (דברים כ, א).

פרשה זו - אומר

ה"אור החיים"

הקדוש - רומזת

למלחמת היצר,

שהיא המלחמה

הקשה ביותר כנגד

האויב הגדול ביותר

של האדם.

במלחמה הזו יש

לאדם שתי נקודות

תורפה: האחת -

הוא אינו מורגל

בתחבולות ובתכסיסי מלחמה כמו היצר.

והשניה - הרכבת האדם היא באופן

שהיצר מפתהו ללכת אחר תאוות

ליבו, והוא מונע את עצמו מלשמוע

לדברי ה' ולמצוות התורה.

"האדם הוא

בשר ודם, היצר

הוא אש, ואיך

יוכל לגבור על

היצר?"

עם רב ממך - אלו הם כוחות הרע שנוספו באדם מחמת חטאיו ומעשיו הרעים. ה"עם רב" - הוא "ממך"! האדם במו ידיו העצים את כוחו של היצר וְהִרְבָּה את חילותיו.

מה יהיה? האדם מרים ידיים, לא רואה שום פתח של תקוה. האדם הוא בשר ודם, היצר הוא אש, ואיך יוכל לגבור על היצר?

על כן באה התורה ומורה לאדם שלא ליפול לזרועות הייאוש, כי לעולם לא אבדה התוחלת והתקווה לעמוד כנגד היצר ולגבור עליו:

לא תירא מהם - הסר מורך מליבך.

כי ה' אלקיך עימך - אם היית נלחם כנגד היצר רק בכוח עצמך, אכן לא היית יכול לו, כי אין בך כוח לגבור עליו. אבל כיון שה' אלוֹקֶיךָ עִימָךְ - ה'

יעמוד לימינך לגבור על היצר ולהכניעו, כפי שאמרו חז"ל (קידושין ל"ב): "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו, שנאמר: 'צוּפָה רָשָׁע לְצַדִּיק וּמִבְקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ' (תהלים לו, לב), ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו, שנאמר: 'ה' לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בְּיָדוֹ' (שם, לג)".

המעלך מארץ מצרים - הקב"ה מסיר את הקליפה מן הקדושה, וזהו סוד העלאת ישראל ממצרים, כידוע ליודעי חן.

פרשה זו מלמדת אותנו יסודות חשובים במלחמת היצר, וחשוב לשנן אותם שוב ושוב.

כלל ראשון במלחמה הוא: דע את האויב.

צריך האדם לדעת כי מלחמת היצר

העלון מוקדש להצלחה ובריאות איתנה:

אילנה בת שפרה, לירון שמואל בן אריה, אודליה בת שרה

ולהצלחת הילדים:

אילן יצחק זלמן בן אודליה, פרל שרה בת אודליה, אליאנה רבקה בת אודליה

תהילה בת אודליה, אהרון אריה בן אודליה

זכות התורה וזיכוי הרבים וכל הפעולות הנעשות בשמיים

תעמוד להם ולבני ביתם עד עולם!

ההתדרדרות היא הדרגתית, משום כך הוא לא שם לב לדרדר, עד שלבסוף היצר חזק כ"עבותות עגלה", כבר אי אפשר לקרוע אותו.

היא המלחמה הקשה ביותר כי היא מול אויב מחוכם וערמומי מאין כמוהו, הפועל בתחבולות ותכסיסי מלחמה מחוכמים ביותר.

יסוד נוסף למדנו כאן: כל חטא מוסיף כוח ליצר ומחזקו, ובד בבד מחליש את כוחותיו הרוחניים של האדם.

היצר יודע כיצד לצוד את האדם; תחילה על ידי דברים פעוטים, רק כדי לקנות אחיזה בנפשו של האדם. ואחרי שפתח את הפתח וקנה אחיזה בנפשו של האדם - דרכו של היצר סלולה.

אך מעל לכל ואחרי הכל באה התורה ללמדנו, כי אסור לאדם להתיימש ולחשוב שאין לו סיכוי מול היצר!

וכך אומרים חז"ל (סוכה נב ע"א): "יצר הרע, בתחילה דומה לחוט של בוכיא, ולבסוף דומה כעבותות העגלה, שנאמר 'הו' מִשְׁכִּי הָעוֹן בְּחִבְלֵי הַשּׂוֹא וּכְעֻבּוֹת הָעֵגְלָה חֲטָאָה' (ישעיהו ה, יח)".

האדם לא לבד, הקב"ה איתו. "ה' אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא תִסְרֹף דְּבָרְךָ" (דברים ב, ז). בלי הקב"ה - אין כלום, ועם הקב"ה - יש הכל.

היצר מערים על האדם. בתחילה הוא מפתה אותו בעבירות קלות שבקלות האדם בטוח שהוא יידע לעצור בזמן. היצר לא נראה לו כדבר מאיים, הוא נדמה בעיניו ל"חוט של בוכיא" שאפשר לקרוע אותו בקלות.

ועל כך רומזת התורה: "כי תצא למלחמה" - עליך לצאת ממחשבות הייאוש, לסלק ממך את מורד הלב כנגד היצר.

אבל אחרי שנפרצה הפירצה - הוא כבר עלה על המידרון.

לא דורשים מן האדם גדולות ונצורות. "כי תצא למלחמה" - אדם צריך לצאת ולפעול את הפעולה הקטנה שלו, לא יותר מזה, והקב"ה כבר

הוא מתדרדר שלב אחר שלב!

ישלים את כל השאר.

אמר הקב"ה לישראל: "פיתחו לי פתח כחודו של מחט ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו" (שיר השירים רבה ה, ג).

ישנם כמה סוגים של פתחים. יש פתח של בור קטן, שיוצר האדם בתוך חול. הבור הזה מחזיק מעמד, עד שבאה הרוח ומכסה את הבור.

אבל יש פתח שמחזיק אף פחות זמן - פתח שעושים בתוך גוש קרח או שלג.

בתוך זמן קצר מאוד באה השמש וממיסה אותו - "וַיָּחַם הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּמָּס" (שמות טז, כא).

מעט חום והכל נמס - לא רק חור הפתח שנעשה בתוך הקרח נמס, אלא אף הקרח עצמו נמס והופך למים, עד שמתאייד ונעלם.

ויש פתח קטן קצר-מועד ממש - פתח שעושה האדם באצבעו בתוך שלולית מים. ברגע שמוציא את אצבעו מן המים - תיכף ומיד נעלם

סימן הפתח כלא היה.

אומר הקב"ה: אני מבקש מכם שתפתחו לי פתח קטן, לא יותר מזה. אבל איזה פתח? לא פתח שנעלם, אלא פתח בר-קיימא.

"פתחו לי פתח כחודו של מחט" - אומנם זהו פתח זעיר מאוד, אבל מעלתו היא בכך שהוא קיים ואינו נעלם, והקב"ה מבטיח שירחיב את הפתח עוד ועוד.

בלעם משבח את עם ישראל (במדבר כד, ה): "מָה טָבוּ אֹהֲלָיָהּ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֶיהָ יִשְׂרָאֵל", ופירש רש"י: "על שראה פתחיהם שאינם מכוונין זה מול זה".

בלעם ראה את הפתח הקטן שעם ישראל פותחים - כפתחו של מחט, והקב"ה פותח כנגדם פתח רחב כפתחו של אולם.

אם האדם מצידו יעשה מה שביכולתו, מובטח לו כי מן השמים יסייעו לו לגבור על יצרו - כמו שאמרו חז"ל "הבא להיטהר מסייעין אותו" (שבת קד ע"א).

מחסומים על פתחי גופינו

חשוב: כל אדם חייב למנות את עצמו לשופט ולשוטר על עצמו! "שפטים ושטרים תתן לך" - אתה בעצמך תיתן אותם על עצמך.

והיכן עליו להציב את אותם שופטים ושוטרים?

ממשיכה התורה ואומרת: "בכל שפירך".

לכל אדם יש שבעה שערים: שתי אוזניים, שתי עיניים, שני נחיריים ופה. באמצעות אותם שערים הוא פועל את כל פעולותיו. שם עליו להציב את השומרים.

העיניים זקוקות לשמירה! התורה הקדושה אומרת (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם",

שפטים ושטרים תתן לך בכל שפירך (דברים טז, יח).

בפרשה זו רומזת לנו התורה אודות חובתנו, בימים אלו, לפשפש במעשינו לקראת יום הדין הממשמש ובא ונותנת לנו הדרכה כיצד להתכונן לקראתו.

הפרשה פותחת במילים "שפטים ושטרים תתן לך בכל שפירך". נשאלת השאלה מה פשר המילה "לך", די היה לכתוב: "שפטים ושטרים תתן בכל שפירך"? זאת ועוד, "תתן לך" משמעותו שכל אחד מציג למנות שופטים ושוטרים. וזה תמוה: וכי כל אחד יכול למנות שופט, והרי זה תפקידו של בית הדין למנות את השופטים?

אלא, באה התורה לרמוז לנו דבר

עליו להשפיל במקצת את עיניו כלפי מטה.

למקובל האלוקי הצדיק, רבי סלמן מוצאפי זצ"ל, היתה מפה, אותה צייר לעצמו, מאיזה דרך - שיש בה פחות אנשים - כדאי לו ללכת לכל מיני מקומות בהם היה מוסר את שיעוריו, והיה הולך רק לפי המפה הזאת.

גם לבניו היה מורה להקפיד למצוא את הדרך הנקייה יותר לכל מקום, וכדי להגביר את השמירה והזהירות היה אומר להם: "תלכו מהרחוב הזה ולא מהרחוב הזה".

שמירת העיניים שייכת לא רק לאלו שהולכים ברשות הרבים. היא שייכת גם לרשות היחיד.

ופירש רש"י: "העיניים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות, העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות". הסתכלות אחת יכולה להוריד אדם לשאול תחתית! הכל מתחיל מהעיניים!

השמירה הזאת היא בבחינת "וְעֵשֶׂיתָ מִצְוַת ה' לְגִגְדָּה" (דברים כב, ח), שבהעדרה הסכנה גדולה ומצויה - "כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ".

זאת ועוד, הקב"ה נמצא רק במחיצתו של מי ששומר את עיניו, ומסתלק ממי שאינו שומר, וכמאמר הכתוב (דברים כג, טו): "וְלֹא יֵרָאֶה בָּךְ עֲרֹת דָּבָר וְשֵׁב מֵאַחֲרָיו".

משום כך, כאשר אדם הולך ברחוב

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

(דברים כג, יד) ? אל תקרי 'אזניך' אלא 'אוזניך', - שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יניח אצבעו באוזניו. והיינו דאמר רבי אלעזר: מפני מה אצבעותיו של אדם ראשיהן משופעות כיתדות, שאם ישמע דבר שאינו הגון - יניח אצבעותיו באוזניו. תנא דבי רבי יישמעאל: מפני מה אוזן כולה קשה והאליה רכה? שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יכוף אליה לתוכה. תנו רבנן, אל ישמע אדם לאוזניו דברים שאינם מהוגגין, מפני שהן נכוות תחילה לאברים".

ה"חפץ חיים" זצ"ל נסע פעם אחת בעגלה וישבו בה קבוצת סוחרים יהודים. כדרכם, החלו לספר זה לזה כיצד הם מוכרים את הסחורות ולמי. פנה אליהם ה"חפץ חיים" ואמר: "בואו ונדבר על הסוסים. איך הסוס הזה ואיך הסוס הזה. עדיף לדבר על

אדם שיושב בביתו וצופה בכל מיני מכשירים שיש בהם מראות אסורים - עובר על איסור תורה, ויתן את הדין על כל הסתכלות אסורה!

זו גם הסיבה לביטוי הבא לבטא שמירה מעולה: "שומר על הדבר בעל בבת עיניו", משום שהעניינים אכן צריכות שמירה מעולה ומתמדת, בהיותן הגורם הראשון לכל העבירות החמורות.

גם האוזניים צריכות שמירה.
כשמישהו בא לספר לך לשון הרע,
עליך לאזור אומץ ולומר לו: "סליחה!
דיבורים כאלו אינני שומע!"

חז"ל האריכו בחומרת חשיפת האוזניים לדיבורים אסורים ואמרו (ילקוט"ש פרשת כי תצא רמז תתקלד): "מאי דכתיב וַיִּתֵּן תְּהִיָּה לָהּ עַל אֹזְנֶיהָ"

לעילוי נשמת

אריה בן יונה חממה ז"ל, אריה בן שירלי ז"ל

סוסים ולא על בני אדם".

הוא הוסיף ואמר, שאסור לאדם לשמוע לשון הרע אפילו אם אי השמיעה תגרום לו לאבד את משכורתו!

כמה כואב הלב לראות בני אדם, שכבר באו לבית הכנסת להתפלל, ובין מנחה לערבית עומדים בחצר בית הכנסת ומפטפטים ומדברים לשון הרע.

מלבד איסורי לשון הרע, נדרשת שמירה משמיעת דברי כיעור ונבלה. הדבר מצוי בסיפורי בדיחות שמספרים אחד לשני, שיש בהם דברי נבלות וליצנות מכוערים.

שני השערים הנוספים הם הנחיריים. אדם שעובר ליד מקום שיש בו ריח של עבודה זרה - אסור לו להריח את הריח הזה. עליו להפעיל את השומרים, לסתום את האף ולברוח משם.

כמו כן, אדם ששוהה בסמוך לאישה מבושמת - אסור לו להריח את ריחה. וכבר דרשו חז"ל (במדבר רבה פרשת נשא פ'

י): "לא תנאף - לא תהנה באף". יש

ריחות שסם המוות טמון בהם! האף מריח, ההרהורים מתעוררים, ובסופו של דבר נכשלים באיסורים חמורים.

הכרתי בית לתפארה שנהרס לגמרי לאחר שבעל ביקש מאשתו שתתחיל לקנות בושם מסויים. לאחר שלחצה עליו כמה וכמה פעמים וביקשה לדעת מדוע הוא מבקש דווקא את הבושם הזה? השיב: שזהו הבושם שבו מתבשמת האישה שיושבת לידו בעבודה. מכאן התחיל שלום הבית להתפורר והגיע עד לסוף הכואב.

השער הגדול ביותר הוא הפה. שם נדרשת שמירה עצומה. כל מילה שיוצאת מהפה מצריכה בדיקה מדוקדקת: צריך לאומרה או לא? מותר לאומרה או לא?

לא לחינם אמר החכם מכל אדם (משלי יז, כח): "גַם אֲוִיל מִחֲרִישׁ חָכָם יִחַשֵׁב". שתיקה - היא סימן לחכמה! המשנה במסכת אבות (א, יז) אומרת: "רבי שמעון בן גמליאל אומר: כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף

טוב אלא שתיקה". עוד דרשו חז"ל (אבות דרבי נתן א פרק כב): "יפה שתיקה לחכמים קל וחומר לטיפשים". ואמרו (שם ג, יג): "סייג לחכמה שתיקה".

שלמה המלך הוכיח את דבריו - שגם שוטה מצטייר בעיני הבריות בשתיקתו כחכם - באופן הבא:

פעם הלך ברחוב וראה נפח שאינו יודע קרוא וכתוב. ביקש ממנו לבוא אליו, והבטיח לשלם לו סכום גבוה על ביטולו ממלאכתו. שלמה המלך פקד על משרתיו לרחוץ ולסוך את אותו נפח, להלבישו מלבושים יקרים, כמו חכם באשי, עם משקפיים עגולות, והורה לו לגשת לבית המדרש ולהתיישב בין גדולי החכמים, לשתוק ולא לדבר מילה.

מיד בכניסתו, למראהו הרם, קמו כל החכמים לכבודו, והושיבוהו ביניהם. הם המשיכו להתפלפל בלימוד והוא יושב ושותק, תפוס במחשבותיו. כשקם ללכת, כולם נישקו את ידיו ונפרדו ממנו ביראת כבוד.

למחרת פנה אליהם שלמה המלך ושאלם על האיש שישב ביניהם, והם

השיבו, פה אחד, שהיה זה חכם מובהק, שהיה אחוז במחשבות עמוקות, ולמזלם הוא ישב כל העת ושתק. לו היה פותח את פיו, ספק אם היו מסוגלים להבין את עומק דעתו.

נענה שלמה המלך ואמר להם: "לו היה פותח את פיו הייתם נוכחים לדעת כי אדם זה לא יודע קרוא וכתוב, ולא הבין מילה וחצי מילה מכל אשר דיברתם! הווי אומר: גם אוויל מחריש - חכם ייחשב".

והוסיף ואמר (משלי י, יט): "כָּרֵב דְּכָרִים לֹא יַחְדָּל פִּשְׁעֵהוּ וְחַשֵּׁד שִׁפְתָּיו מִשְׁפִּיל". לכן, כל אדם צריך להציב שומרים על פיו, שכל דיבורו יהיה בקצירת האומר. כמה צריך להתרחק מכל החבורות הללו, שיושבים בני אדם ומפטפטים, ונהנים בעיקר לספר סיפורים על פלוני ועל אלמוני.

חבורות אלו הן חבורות רָשָׁע!

הם מרבים קנאה שנאה ותחרות, ואפילו אם לא כל דבריהם מתקבלים על לב השומעים - חזקה על לשון הרע שפועלת את פעולתה, גם אם

האיש שדיבר עליו! וכמו כן מצוותיו של המספר עוברות לזכותו של האיש שדיבר עליו!

באופן חלקי. בני אדם הנוטלים חלק ומשתתפים עימם - גדול עוונם מנשוא!

זה הביאור במאמר הכתוב (משלי כא, כג): "שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצְּרוֹת נִפְשׁוֹ", פירוש: כשאדם שומר את פיו, ולא מדבר לשון הרע על חבריו - הריהו שומר על נפשו, שכשתעמוד לדין - לא ייזקפו לה עבירות של משהו אחר.

ובאמת, אין זה עניין רק של העולם הבא, זה גם עניין של העולם הזה. בכל שנה, בימי הדין, אדם עומד למשפט. ספרי חיים וספרי מתים פתוחים. ואדם שאינו מציב שופטים ושוטרים על פיו מספן את עצמו ומוסיף למאזנו עבירות שלא עשה.

הכתוב אומר (קהלת ה, ה): "אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיָּא אֶת בִּשְׁרָךְ". כשאדם יגיע למעלה, לאחר מאה ועשרים שנות חיו, הוא יתפלא מאוד. יהיה נראה לו שיש טעות בחשבון שלו. נזקפו לחובתו עבירות שלא עבר, וחסרות ממאזנו מצוות שעשה!

ממשיך הכתוב: "וְאַל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמִּלֶּאכֶה כִּי שִׁגְגָה הִיא" - בעולם הזה תתכננה טעויות, אבל בעולם האמת הכל מדודקדק בתכלית הדקדוק!

אלא, שהמספר לשון הרע על חבריו - זוקף לחובתו את כל העבירות של

רפואה שלימה ליהודה איפרגן בן איזה הי"ו
ולהצלחה ורפואת האישה אווה
והילדים שלומי, רעות ואייל

טבתא ומינה בישתא. כד הוה טב - לית טבא מיניה, וכד ביש - לית ביש מיניה". [יש בה טוב ויש בה רע. כי שהיא טובה - אין טובה ממנה, וכשהיא רעה - אין רעה ממנה].

כשאדם משתמש בלשון לתפילה, לעסק התורה, לעשות חסדים בדיבור, כגון לעודד את הזולת, להוציא אותו ממצב רוח קשה - אין טוב ממנה. אולם, לאידך גיסא, אם משתמש איתה לדיבורים אסורים - אין גרוע ממנה.

שניים התווכחו ביניהם איזו חכמה גדולה יותר: החכמה בדיבור או החכמה בשתיקה? הויכוח נמשך זמן רב עד שהתגלגל לאוזניו של המלך. אמר להם המלך: "נעמיד את שניכם לוויכוח פומבי בפני חכמי המלכות, והם יחליטו מי משניכם צודק".

נעמד הראשון - הסובר שהחכמה היא בדיבור - ואמר: "כל החיים מתנהלים בעזרת הדיבור. באמצעותו אנשים מתקשרים זה עם זה, באמצעותו מתנהל כל המסחר, באמצעותו

חז"ל (חולין פט ע"א) אמרו: "מאי דכתיב (תהלים נח, ב) 'הָאֱמָנָם אֶלֶם צָדֵק תִּדְבָּרוּן מִיִּשְׁרָיִם תִּשְׁפָּטוּ בְּנֵי אָדָם' - מה אומנותו של אדם בעולם הזה? ישים עצמו כאילם". כך שומר הוא על פיו ולשונו ומונע צרות מנפשו.

"מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן" (משלי יח, כא). משום כך הקב"ה הציב שתי חומות - שיניים ושפתיים - כדי שהלשון לא תוכל להתגלגל ולצאת החוצה בקלות. הלשון היא המבררת את דעתו של האדם: הוא יכול להשתמש איתה כדי לגדול ולהתעלות, אולם הוא גם יכול להפוך אותה לעפר ואפר.

זהו מה שמספרים חז"ל (ויקרא רבה לג,) שרבי שמעון בן גמליאל ביקש מטבי עבדו שיביא לו מן השוק את החלק המשובח ביותר שיש בבהמה, וטבי הביא לו לשון.

לאחר מכן ביקש ממנו שיביא לו את החלק הגרוע ביותר, ושוב הביא לו לשון.

רבי שמעון בן גמליאל התפלא על הסתירה שעלתה ממעשיו של טבי, וטבי הסביר שאין כל סתירה, כי "מינה

את צדקת שיטתך. אדרבה! הסבר
באמצעות שתיקה מדוע לדעתך
השתיקה יקרה יותר."

המלך וכל חכמיו החליטו: אכן! הפה
ניצח! כל החכמות והמסרים עוברים
דרכו! אולם במה דברים אמורים?
כשמשתמשים בו לדברים חיוביים,
אז לית טבא מינה (אין טובה ממנה).

זוהי החשיבות בהצבת שופטים
ושוטרים על פתחי השערים שבגוף
האדם.

נעשות עסקאות בין מדינות. אין יקר
יותר ממנו".

נעמד השני, ורצה להוכיח שהשתיקה
היא החכמה הגדולה יותר, אך מיד
כשפתח את פיו להסביר את דעתו -
השתיקו הראשון ואמר: "אני, שאוחז
שהדיבור הוא היקר ביותר - רשאי
להשתמש בדיבור כדי להוכיח את
צדקת שיטתי. אולם אתה, שאוחז
שהשתיקה היא היקרה ביותר - אינך
רשאי להשתמש בדיבור כדי להוכיח

זהירות ממנחשים למיניהם!

שיגיד המזל עליך תתקיים לרעה".
גם רש"י כתב: "תמים תהיה עם ה'
אלוקיך - התהלך עימו בתמימות
ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות,
אלא כל מה שיבוא עליך קבל
בתמימות ואז תהיה עימו ולחלקו".
מה נואלו אותם אלו הפונים לכל מיני
מנחשים למיניהם, חוזים בכוכבים
או קוראים בקפה.

הכל שקר וכזב, דברים בטלים

תָּמִים תְּהִיָּה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ (דברים יח,
ג).

כתב ה"אור החיים" הקדוש:

"פירוש, לפי שצווה עליו בסמוך
לבל יעונן ויכשף ולבל ישאל באוב,
אמר 'תמים', כלומר טעם כל הדברים
הוא לדעת העתידות, ולהתנהג על
אשר יורו, ולתקן החיסרון כאשר
יוכל עשות. אם תהיה עם ה', תמים
תהיה - לא יחסר לך דבר, ואין מה

ומבוטלים, שטויות והבלים.

אומנם לפעמים קורה שהניחוש עלה יפה, אבל אין להסיק מכך שיש ממש בדבריהם.

אני מכיר אדם שהיה לו עסק משגשג ביותר, והלך לשאול בקפה ואמרו לו שמזלו גבוה מאוד והוא צפוי לראות ניסים, ולכן כדאי לו למכור את העסק ולהשקיע את הכסף בעסק אחר שממנו ירוויח פי כמה וכמה.

הוא עשה כעצתם - והפסיד את כל כספו ורכושו, לא נותר לו מאומה! והנה, הדבר ברור ופשוט שלא הם שהפסידו לו את כל רכושו, אלא הייתה זו גזירה משמים!

הקב"ה רצה שכך יקרה כדי שהלה יקבל על עצמו תשובה ויסיק שאין לבטוח בכסף, שהיום ישנו ומחר איננו, וכדאי להשקיע ברוחניות שהיא השקעה נצחית.

ובאמת הלה התחיל לקבוע עיתים לתורה והחל להשתתף בשיעורי תורה.

ומכל מקום, בוודאי שהדרך הזאת - לפנות אל מעוננים ומנחשים למיניהם - אינה דרך התורה!

ממשיך ה"אור החיים" הקדוש:

"וזה לך האות, אברהם שהתהלך לפני ה', הגם שהראה המזל עליו שלא יוליד - נתהפך וילד (שבת קנו ע"ב)".

המזל של אברהם אבינו, וכן של שרה אמנו, הראה באופן ברור וחד משמעי כי הם אינם מסוגלים להוליד. אבל עם ישראל הם למעלה מזה! המזל אינו שולט עליהם! הם מונהגים ע"י הקב"ה, ומי שמתהלך עימו בתמימות - אינו תחת המזל אלא מעליו.

הבלבול גדול. החושך מכסה ארץ. רבים מתחזים ל'באבות', מגידי עתידות ופועלי ישועות, ובאמת רבים מהם מתועבים וחמסנים. יש להם משרד, מזמינים תור ומשלמים סכומים הגונים, והכל עורבא פרח.

וכבר כתב הרמב"ן בהשגותיו לספר המצוות לרמב"ם: "שנצטוונו להיות

מהוברי שמים ולא מזולתם, ולא
נבטח שיבואו דבריהם על כל פנים.
אבל אם נשמע דבר מהם, נאמר:
'הכל בידי שמים' כי הוא משנה
מערכת הכוכבים והמזלות כרצונו,
ונאמין שכל הבאות תהיינה אלינו
כפי התקרבנו לעבודתו".

לבבנו תמים עימו יתברך והוא
שנאמר 'תמים תהיה עם ה' אלוֹקִיךְ'.
וענין הצוואה הזאת, שנייחד לבבנו
אליו לבדו יתברך, ושנאמין שהוא
לבדו עושה כל, והוא היודע אמת
כל עתיד, וממנו לבדו נדרוש הבאות,
מנביאיו או מאנשי חסידיו, רצה
לומר: אורים ותומים, ולא נדרוש

רודף צדקה וחסד ימצא חיים

בנו שהה לידו ימים ולילות, לסעוד
אותו ולהשגיח עליו.

בוקר אחד ראה הבן את אביו מתאמץ
להתרומם מעל מיטתו.

שאל אותו הבן: "מה קרה, אבא? מה
אתה צריך?"

אמר לו: "אני רוצה לקום".

הבן התפלא מאוד. לקום?! אביו שוכב
משותק לגמרי כבר זמן רב, ופתאום
הוא מנסה לקום???

ניסה הבן להרגיעו, שישכב בשלווה,

צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף (דברים טז, כ).

צדקה ועשיית חסד, נכללים גם הם
בגדר עשיית צדק.

ראיתי סיפור מאוד מיוחד על יהודי
תלמיד חכם בשם רבי אריה לייב
הורוביץ.

כשהיה הרב כבן שמונים ושתיים,
עבר אירוע מוחי ונעשה משותק.

במשך תקופה ארוכה היה מאושפז
בבית חולים, והיה מרותק למיטה
מבלי יכולת לעשות דבר.

שאירע עימי. הלילה באו אלי בחלום שני בני זוג ושאלו אותי: 'אתה זוכר אותנו?' זכרתי אותם. לפני הרבה שנים, כשהתגוררתי עדיין באירופה, יצאתי בליל פסח מבית הכנסת, וראיתי התקהלות.

"שני בני הזוג עמדו שם, במרכז, לבושים בלויי סחבות, וריח נוראי נדף מהם. אי אפשר היה אפילו לעמוד על ידם.

"הם התחננו בפני האנשים שמישהו ייקחם לביתו ויארח אותם בליל הסדר, אבל אף אחד מכל האנשים שהיו שם לא היה מסוגל להכניסם לביתו במצבם הנורא.

"עמדתי נבוך. קשה היה לי להביאם אל ביתי. כל בני המשפחה יושבים ומצפים לי ליד שולחן הסדר הערוך

אבל האב המשיך להתאמץ, ופתאום ראה הבן, שאביו מצליח להתיישב על המיטה!

הוא לא האמין למראה עיניו. כל שרירי הגב משותקים, ופתאום הוא מתיישב!?

רגע אחר כך, האבא נעמד!

התרגשות גדולה מילאה את ליבו של הבן, אבל הוא מיהר לתפוס את אביו: "אבא, תיזהר שלא תיפול!"

"אל דאגה, בני", הרגיעו האבא. "הכל בסדר, אני לא אפול. אני הולך ליטול ידיים, ותביא לי, בבקשה, את התפילין שלי, כי רצוני להתפלל".

הבן השתומם מאוד. "אבא, מה קורה פה?"

אמר האב: "תשמע, בני, מעשה נפלא

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

אחרי יומיים עזבו את ביתנו.

"שני בני הזוג הללו הגיעו אלי הלילה בחלום ואמרו: 'דע לך, כבר נגזרה עליך הגזירה להיפטר מן העולם, אבל בזכות החסד הגדול שעשית איתנו, הקציבו לך מן השמיים עוד שנתיים של חיים, ואתה תקום ותבריא מחוליך'".

בזכות מצות הכנסת אורחים שעשה רבי לייב במסירות גדולה, זכה ששב לאיתנו, ונוספו עוד שנתיים לחייו.

כאשר אדם עושה מעשה צדקה, נוספות לו זכויות גדולות ועצומות, ואין ערוך לשכרו בעולם הזה ובעולם הבא.

בפאר והדר, לבושים בגדי חג מהודרים, ופתאום אבוא ואכניס אנשים זרים שבגדיהם מלוכלכים וריחם הרע נודף למרחוק...

"החלטתי לעשות את המעשה, שהוא כמעט גובל במסירות נפש.

"הכנסתי אותם אל ביתי. הבאתי לפניהם בגד שלי ושל אשתי, ואמרתי להם ללבוש אותם במקום הבגדים הישנים שלהם. את הבגדים שלהם הוצאתי לחצר.

"אירחנו אותם במאור פנים ובכבוד גדול כליל הסדר, והם נשארו אצלנו גם לסעודת היום וליום טוב השני, ורק

סליחות בישיבת "אור החיים"
מעמד בלתי נשכח!

סליחות בשידור חי

« מתחברים יחד עם האוני צם ישראל בכל חלל »

9 שלוחה 02-6400000

1 שלוחה 077-270-5-270

orhachaim.co.il

"מוסדות אור החיים"

כל לילה

החל

מהשעה

24:00

עת של חשבון נפש

בימי אלול.

הימים הללו - בהם נקראים לנו לעשות חשבון נפש ולחשב הפסד מצווה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה - מחייבים אותנו לחשוב מידי יום ביומו על מעשינו.

בכל ערב צריך כל אחד לשבת עם עצמו במשך כמה דקות ולחשוב: איך היה היום שעבר עלי? איך שמרתי את הפה? איך שמרתי את עיניי? איך למדתי? איך בירכתי?

"וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה יִבְיָאָה הָאֱלֹקִים בְּמִשְׁפָּט" (קהלת יא, ט) - עומדים לנו לפני משפט וכל אחד צריך להכין את עצמו.

הקב"ה עשה עימנו חסד ונתן לנו שלושים ימי הכנה כדי לפשפש במעשינו ולהתכונן לקראת יום הדין. הוא רוצה שנתכונן כדי שחלילה וחס לא יהיה לנו דין קשה אלא שנוכח בדין, אך הוא דיין אמת שדן דין אמת לאמיתו.

שופטים ושופרים תתן לך בכל שְׁעָרֶיךָ... וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צֶדֶק (דברים טו, יח).

מרן הגרא"מ שך זצ"ל ביאר, שהקב"ה ציווה למנות שופטים ושופרים כדי להזכירנו שאיננו חיים לעצמנו ולא פועלים על פי רצונותינו - אלא יש מיישמו מעלינו, ועלינו לכופף את עצמנו בהתאם לרצונו יתברך!

היצר הרע נותן לנו שוחד שהוא גדול יותר מכל סוגי השוחד שקיימים בעולם - הוא מספק לנו הנאה מיידית. היצר קורא לאדם: בא תאכל ותשתה, בא תפספס... ומשכיח ממנו את דברי תורתנו הקדושה, והשופטים והשופרים נועדו לעצור את האדם, להעמידו על מקומו, ולהזכיר לו שעליו להיות משועבד למלכו של עולם.

לא לחינם נקראת פרשה זו של "שופטים ושופרים תתן לך" דווקא

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יַחֲטֵא' (שם ז, כ) -
אין מציאות שיהיה בעולם הזה משהו
מושלם שיעשה טוב ולא יחטא, נמצא
שאם הוא חושב שהוא צדיק, הוא
דבוק לדבר שהוא שקר, והקב"ה
שונא את השקר, וממילא שונא גם
אותו, ומכיון שהקב"ה שונא אותו -
איך יכול אני לאהוב אותו?! ...

ה"ישמח משה", שהיה אחד מן
האדמו"רים הקדושים והצדיקים,
אמר: החכמים בעם ישראל מכונים
תלמידי חכמים - "תלמידי חכמים
מרבים שלום בעולם" (ברכות סד ע"א).

מדוע?

משום שרק מי שמתייחס לעצמו כאל
תלמיד, ויודע שהתורה ארוכה מארץ
מידה ויש ללמוד וללמוד אותה ועדיין
הוא רחוק ורחוק ממנה... - יש לו
סיכוי והוא יוכל לשעוט קדימה.

לעומת זאת, כשהאדם בטוח שהוא
חכם וקרוב - אוי ואבוי לו! לא לאור
הוא קרוב, כי אם לחושך, וממילא -
איבד את הכל!

השפיטה והביקורת העצמית גורמת
לאדם שיראה את עצמו רחוק, ולא
ידמיין שהוא מושלם...

כל הרואה את עצמו רחוק - יוכל
להתקרב, ואילו הרואה את עצמו
קרוב מאוד - ה' ירחם עליו...

החזוהי מלובלין זצ"ל נהג לומר: "אוהב
אני את הרשע שיודע שהוא רשע, יותר
מאשר הצדיק שיודע שהוא צדיק"...

כולם השתוממו - איך יתכן שיאמר
כך?

הסביר: רשע שהוא יודע שהוא רשע
יודע את האמת על עצמו. אדם שנמצא
באמת, הוא מחובר למשהו אמיתי.
הקב"ה אמת וחזקו אמת, כל דבריו
גם כן אמת, ואם כן - אותו רשע מחובר
למשהו שקשור להקב"ה.

אוהב אני את מי שמחובר לאמת,
ויודע אני כי יכול הוא להגיע על ידי
האמת שלו למטרה האמיתית.

אך הצדיק, המשלה את עצמו שהוא
צדיק, הרי קיימא לן ש'אין צדיק בְּאֶרֶץ

כאשר הגיע האדמו"ר רבי חיים מצאנז צ"ל, בעל ה"דברי חיים", לעיר טרנוב, קבלוהו בכבוד מלכים.

העיר טרנוב היתה עיר ואם בישראל, תושביה ידעו להעריך תלמיד חכם ויצאו מגדרם כדי לכבדו כמלך ממש. אלא, שכל משך זמן הנסיעה לטרנוב ישב ה"דברי חיים" בעגלה כשפניו עצובות, ובהגיעו לעיר, כשיצא מן המרכבה וראה את כל הקהל שבא לקבל אותו - את כל הרבנים וכל הילדים שיצאו מתלמודי התורה והקהל שיצא לקבל את פניו - נעשה עצוב עוד יותר.

הבחין בכך בנו ושאל: "אבא, מדוע אתה עצוב כל כך?"

נענה ואמר: "דומה אני כעת לגנרל שנהג שלא כשורה ונתפס. הביאוהו לבית משפט לדון אותו, וכעונש - הורידו את דרגותיו והוא נעשה חייל פשוט, אלא שהחיילים המלווים אותו לבית משפט אינם יודעים על כך, והם ממשיכים לכבדו כגנרל..."

"למי כל הקהל הקדוש הזה מצדיע?"

אדם מפליג בים, ורואה כי עדיין מרחק אדיר ישנו בינו לבין החוף. הוא שועט בזריזות כדי להספיק להגיע, שכן יודע הוא שעוד מעט תשקע השמש, ובחושך הוא עלול ללכת לאיבוד.

אדם היודע שהוא רחוק, יש לו את המרץ להשקיע ולהשיג את המטרה. כך החושב שהוא רחוק מן התורה ומחשיב את עצמו רק לתלמיד, ילמד וילמד כל הזמן, עד שיגיע לחכמת התורה, אבל מי שחושב שהוא חכם וכבר אינו תלמיד ואינו צריך ללמוד - אין הוא לא תלמיד ולא חכם...

לפיכך מורה התורה: "שופטים ושוטרים תיתן לך" - שים על עצמך שופטים ושוטרים שייסרו אותך ויעמדו על המשמר.

שופטים ושוטרים שתצטרך לענות לשאלותיהם: האם למדת היום? מתי תלמד יותר? איך לא למדת בכלל? הם יביאו אותך למחשבה: אני רוצה עוד ועוד, ואז תפסיק לבעור כך הדעה שאתה בסדר גמור ויותר טוב מכולם...

ושאל אותו כיצד לנהוג.

אמר לו רבי ינאי: "לך עכשיו וחזור אלי מחר".

בלילה שלח רבי ינאי אנשים שיקצצו את הענפים באילן שבחצרו הפונים לרשות הרבים.

למחרת בא האיש לשמוע את תשובתו של רבי ינאי. אמר לו רבי ינאי: "לך וקצוץ את ענפי האילן שבחצרך הפונים לרשות הרבים".

אמר לו: "והרי גם בחצר ביתך יש עץ כזה..."

אמר לו רבי ינאי: "לך וראה את האילן שבחצרי, אם הענפים שלו קצוצים - קצוץ את שלך, ואם הענפים שלו אינם קצוצים - אל תקצוץ גם אתה".

שואלת הגמרא: "מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר?" מדוע מלכתחילה השאיר רבי ינאי את ענפי האילן

הרי אני בסך הכל חייל פשוט... הם חושבים שאני גנרל ולכן מצדיעים ואינם יודעים כי אני אדם פשוט..."

כך חושבים אנשים גדולים על עצמם! אם יקיים האדם את ציווי התורה וישים על עצמו שופטים ושוטרים, הוא ישפוט עצמו וירגיש שהוא נשאר ללא שום דרגה, ואם כן מדוע מכבדים אותו? ואיך אפשר להמשיך לחשוב שיש בו משהו!?

הגמרא (בבא בתרא ס"ע"א) מביאה מעשה באדם שהיה לו בחצרו אילן שנפו היה נוטה לרשות הרבים. גם בחצר ביתו של רבי ינאי היה אילן כזה שנפו נוטה לרשות הרבים.

באו העוברים והשבים ודרשו מאותו אדם לקצוץ את הענפים שנופלים לרשות הרבים. הלך האיש לרבי ינאי

להצלחה ישועה ורפואה
זכריה בן ציונה

את הפגם שלך לפני שאתה דורש
מזולתך לתקן את פגמיו.

וזהו שאומרת התורה: "שופטים
ושוטרים תיתן לך בכל שעריך" -
תחילה יהיה השופט של עצמך, שלא
יטענו כנגדך: "קשוט עצמך ואחר כך
קשוט אחרים". ואם תעשה כן, תוכל
לשפוט את העם משפט צדק.

רב שמעמיד תלמידים חייב להיות
הדיין של עצמו בעניינים שבינו לבין
תלמידיו. הרי מדובר בדיני נפשות
ממש.

אחריות גדולה מוטלת על הרב! כמה
מחשבה ותבונה נדרשות ממנו, כמה
זהירות ושיקול הדעת צריך הרב
להפעיל בכל עניין ועניין.

שבחצרו שנטו לרשות הרבים, ומה
גרם לו שלבסוף החליט לקצוץ אותם?

ומתרתצת הגמרא: מתחילה הוא סבר
שענפי האילן הנוטים לרשות הרבים
דוקא מועילים לעוברים ושבים, שהרי
הם מצלים עליהם.

אך כאשר נוכח לדעת שהם מתלוננים
על האילן של האחר, הבין שהדבר
מפריע להם, ורק משום כבודו של רבי
ינאי לא התלוננו על האילן שלו.

ממשיכה הגמרא ושואלת: מדוע הוא
לא אמר לאותו אדם: לך וקצוץ את
האילן שלך, ואחר כך אני אקצוץ את
שלי?

כבר דרש ריש לקיש את הפסוק (צפניה
ב, א) "הַתְּקוּשָׁנוּ וְקוּשָׁנוּ" - "קשוט
עצמך ואחר כך קשוט אחרים" - תקן

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

(דברים יד, א) אבל מיהו התלמיד הזה,
מיהו אביו?"

"אמרתי לך: אבא שלו הוא הקדוש
ברוך הוא..."

אמר הרב ניימן: "דברי הרב חדרו
לעצמותיי. הבנתי שכך צריך רב
להתייחס אל תלמידיו. זה לא הבן של
ראובן או שמעון, זה הבן של הקדוש
ברוך הוא!"

נתאר לעצמנו שיש לרב תלמיד שהוא
בנו של גדול הדור, או בנו של איזה
עשיר מופלג. באופן טבעי היחס אליו
מיוחד יותר. כשהוא מלמד אותו, הוא
חושב בליבו: הרי זה בנו של גדול
הדור; זה בנו של העשיר הגדול.

אבל במחשבה שניה, יש כאן עיוות.
כל אחד ואחד מהתלמידים אינו רק
בנו של גדול הדור, אלא בנו של הקדוש

הרי לעתים קו דק מבדיל בין הצלחה
לכישלון, כפסע בין חיים לבין מיתה
רוחנית ח"ו.

רבי יעקב ניימן זצ"ל, ראש ישיבת
"אור ישראל" בפתח תקווה, היה ידוע
באהבתו המיוחדת לתלמידיו. הוא
היה אוהבם כבניו ממש.

פעם אמר: "התדעו מהיכן קיבלתי את
התכונה הזו? - מרבי".

בצעירותו ראה את רבו בוחן תלמיד,
הרב שיבח את ידיעותיו והרעיף עליו
אהבה גדולה. התעניין הרב ניימן אצל
רבו: "מי התלמיד הזה?"

השיב הרב: "זה הבן של הקדוש ברוך
הוא".

אמר הרב ניימן: "כן, כמובן, כולנו בנים
של ה' - 'בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם'

להצלחה ישועה ורפואה
רותי בת גוטה מטילדה

ברוך הוא בכבודו ובעצמו!

אם כך יתייחס הרב אל כל אחד מתלמידיו, הכל ייראה אחרת. הוא יאהב אותם אהבת אין קץ ויהיה מסור אליהם בכל נפשו ומאודו.

הגמרא (תענית כד ע"א) מספרת על רב שגזר תענית ציבור על עצירת גשמים, אך ללא הועיל. היה שם יהודי פשוט שניגש לתיבה להתפלל. ברגע שאמר "משיב הרוח" - נשבה הרוח, אמר "מוריד הגשם" - ומיד ירד גשם.

רב הסתקרב לדעת מי האיש. ניגש אליו ושאלו: "אמור לי, במה אתה עוסק?"

אמר לו: "מלמד תינוקות אני באחד הכפרים העניים".

העיסוק של מלמד תינוקות זוהי זכות

גדולה. כך אמרו חז"ל (בבא בתרא ח ע"ב): "וּמַצְדִּיקֵי הַרְבֵּים פְּנוּכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד" (דניאל יב, ג) - אלו מלמדי תינוקות". אך כמו בכל תחום, לא כל מלמדי התינוקות בדרגה שווה. לכן, התעניין רב אצל אותו מלמד תינוקות כיצד הוא נוהג עם תלמידיו.

אמר לו אותו מלמד תינוקות: "אני מלמד בני עניים כבני עשירים, בלי שום הבדל. היחס שלי שווה לכולם! מי שיש לו לשלם לי - משלם, ומי שאין לו לשלם - אינני לוקח ממנו מאומה, אבל הדבר אינו משפיע כלל על היחס שלי כלפיו".

אדרבה, מי שהוא בן עניים ראוי ליחס מיוחד. אומרים חז"ל (נדרים פא ע"א): "היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה", ודורשים זאת מן הפסוק (במדבר כד, ז): "יָזַל מִיָּם מִדָּלָיו" - מהדלים

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

התלמידים.

היו לו בביתו מחילות של דגים, הוא היה לוקח לשם את התלמידים שסרחו או שלא גילו רצון ללמוד. באמצעות הדגים הללו היה קונה את ליבם ומקרבם אל הלימוד.

עם זכויות עצומות שכאלה, אין פלא שתפילותיו נענו בשמים. בעת עצירת גשמים, כשלא הועילו תעניותיהם של ישראל, בא אותו מלמד תינוקות ובכוח תפילתו ביטל את רוע הגזירה וירדו גשמים בעולם.

והעניים ייזל 'מים', ואין מים אלא תורה.

הר"ן שם מביא שני טעמים: האחד, לבני עשירים יש כל מיני עיסוקים, אך לבני עניים אין אפשרות לממן את העיסוקים השונים, לכן הם פנויים להקדיש את כל זמנם ללימוד תורה. וטעם שני, "דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה" (תענית ז"ע"א), והרי בני עניים הם שפלי רוח.

אותו מלמד תינוקות לא הסתפק בכך, אלא נקט בכל מיני שיטות חינוכיות כדי להאהיב את הלימוד על

סליחות ב"שיבת אור החיים"
מעמד בלתי נשכח!

סליחות בשידור חי

« מתחברים יחד עם האוני צם ישראל בכל לילה »

02-6400000 << שלוחה 9

077-270-5-270 << שלוחה 1

orhachaim.co.il

"מוסדות אור החיים"

כל לילה

החל

מהשעה

24:00

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455
נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'הנה הי"ו,

רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוקאס הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, זכריה בן ציונה טנג'י הי"ו,

דוד וראובן בני שרית הי"ו, אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו,

מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו, ליאת בת בלה סעדה הי"ו

ולעילוי נשמות: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זארה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל, גרשון חי בן רחל ז"ל,

רחל רוחאם ז"ל, אלה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,

רחל בת נג'מה מוכנה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' גאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,

יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל, תנצבה